

Informe d'enfortiment de la relació público-privada en l'àmbit de la inserció laboral

JULIOL 2015
www.acciosocial.org

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ I OBJECTIUS.....	2
2. RESUM EXECUTIU	3
3. METODOLOGIA.....	5
4. CALENDARI	7
5. ANÀLISI DE GRUPS D'INTERÈS	8
5.1. SESSIONS GRUPALS.....	8
5.2. ENTREVISTES INDIVIDUALS.....	10
6. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS	12
6.1. LA PERSPECTIVA DEL TERCER SECTOR	12
6.2 L'ARTICULACIÓ DE NOVES FORMES DE RELACIÓ PÚBLICO-PRIVADES	21
7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	27
ANNEX I: Conclusions dels grups d'interès	28
ANNEX II: Comissió d'Inserció Sociolaboral d'ECAS	34
ANNEX III: Guió d'entrevista	35
ANNEX IV: Mapes territorials	36
1. Cobertura territorial de les entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral	37
2. Cobertura territorial per col·lectius	38
3. Cobertura territorial per altres col·lectius destinataris	45

1. PRESENTACIÓ I OBJECTIUS

Aquest document, realitzat per ECAS i dirigit al Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, té com a objectiu el **desenvolupament de nous models i estratègies de col·laboració público-privades davant els nous reptes** d'inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables.

Antecedents

Entitats Catalanes d'Acció Social, ECAS

ECAS és una federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social que treballen de manera prioritària amb col·lectius en situació o risc d'exclusió social.

Entre les seves funcions es troba donar suport a les entitats sòcies mitjançant la facilitació d'instruments i eines per a millorar la seva relació amb l'entorn i adaptació a les necessitats emergents.

Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Al Departament d'Empresa i Ocupació li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits de les relacions laborals, l'ocupació, l'economia cooperativa, la creació d'empreses i la formació al llarg de la vida laboral.

Situació actual

Es parteix de la situació actual d'inserció social on:

L'índex de desocupació no disminueix, malgrat la lleugera recuperació econòmica que mostren les dades macroeconòmiques.

- Les entitats d'inserció laboral han vist incrementar el nombre de persones ateses als seus serveis des de l'esclat de la crisi.
- Davant els nous perfils d'aturats, la inserció laboral afronta nous reptes.
- Es crea una nova llei d'ocupació.
- Entra un nou actor en el sector: les agències de col·locació.
- La creació de noves estratègies, amb un nou finançament i nous actors.
- Finançament europeu de lluita contra l'atur juvenil.
- Cal apropar el coneixement de l'entorn dels diferents agents que hi operen:
 - L'expertesa del Tercer Sector en la realitat social.
 - El món empresarial com a motor econòmic.
 - Els ajuntaments com a dinamitzadors del territori.

Objectius

L'establiment de col·laboracions público-privades ha esdevingut una metodologia eficaç en l'àmbit de la inserció sociolaboral, és per això que es planteja la necessitat de desenvolupament de nous models i estratègies per aplicar al sector davant els nous reptes.

2. RESUM EXECUTIU

Aquest informe, realitzat per ECAS i dirigit al Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, té com a objectiu el **desenvolupament de nous models i estratègies de col·laboració público-privades davant els nous reptes** d'inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables.

L'anàlisi s'ha realitzat a través de la identificació i diàleg amb els principals grups d'interès en nous models d'intervenció en l'àmbit de la inserció sociolaboral. L'informe s'ha gestat amb la participació dels tres agents clau en la inserció sociolaboral a Catalunya: el Tercer Sector, l'Administració Pública i l'empresa privada, mitjançant la realització d'entrevistes i en sessions grupals de participació.

A modus de conclusió, es destaquen els següents punts:

Les entitats del tercer sector són un actor privilegiat en el treball amb col·lectius vulnerables, per la proximitat amb els mateixos, i perquè la seva acció és de caràcter global sobre la persona i no solament pel que fa a formació tècnica. Aquest enfocament permet desenvolupar competències socials i motivacions, que són clau en l'èxit de la inserció sociolaboral.

Dins del Tercer Sector hi ha diferents posicionaments conceptuals sobre els objectius de la inserció, i sobre la seva concreció i finalitats, situant-se entre l'eix assistencial i l'eix transformador. Es conclou que calen pactes per alinear estratègies. D'altra banda, es considera necessària una reestructuració que faciliti la col·laboració, que amb la crisi s'ha vist afectada i ha portat a una major competència interna.

Un dels principals reptes del sector és la seva professionalització i l'entesa amb les lògiques empresarials, per tal que sigui més factible arribar a una cooperació basada en la confiança i la coautoria dels projectes de inserció. El Tercer Sector ha de prendre un paper referent en el lideratge de la relació amb les empreses.

Una de les conclusions més destacades en quant a la col·laboració entre els tres sectors és la **necessitat d'alinear les estratègies per la inserció**. Actualment no hi ha una estratègia comuna ni un marc de regulació comú. Un sistema d'informació centralitzat sobre les necessitats de contractació actuals a curt, mig i llarg termini seria un instrument molt positiu per fer convergir estratègies.

També es considera necessari la realització d'una diagnosi d'ocupabilitat de tots els col·lectius en risc a Catalunya, per poder fer uns objectius específics per a cada col·lectiu, que ni tenen les mateixes causes d'exclusió ni necessiten les mateixes mesures.

Igualment necessari és una acurada mesura de l'impacte social de les accions dutes a terme per part de tots els agents finançats amb fons públics. La monitorització de l'impacte és un procediment clau per avaluar l'efectivitat, i cal tenir en compte que en els col·lectius en risc, cal un mínim de 18 mesos per assolir resultats.

En la relació entre Administració Pública i els altres actors, cal destacar la necessitat de iniciar processos innovadors des de l'Administració, així com corregir dinàmiques que obstaculitzen la col·laboració.

El Tercer Sector no pot ser considerat un mer destinatari de subvencions, sinó un dels principals actors en el disseny i planificació de les polítiques actives destinades als col·lectius vulnerables. Això implica creació de confiança i revisar el concepte "activació" en clau més social i relacional, i no només en l'aspecte formatiu i laboral.

En quant a la dinàmica i mecanismes de l'Administració, s'assenyalen elements que podrien facilitar la cooperació amb la resta d'actors, destacant la formulació de programes transversals, racionalitzar procediments, per flexibilitzar i agilitzar els processos de presentació de propostes i justificació de resultats, o establir fórmules estables de col·laboració més en la lògica de convenis i no tant de subvencions.

En els annexes de l'informe s'inclouen una sèrie de **mapes en base a indicadors demogràfics i sobre l'atur**, que afecten determinats col·lectius en risc, i mapes sobre la presència d'entitats d'ECAS amb projectes de inserció. Hem elaborat els mapes amb la finalitat de destacar que les polítiques i programes de inserció han de tenir en compte la realitat del mercat de treball, els filons i oportunitats d'ocupació, les tendències i les particularitats de cada territori, que són molt variades.

Què s'ha d'enfortir?

Un cop dit tot això, també cal fer una consideració prèvia, i és la reflexió sobre el paper del sector públic, el Tercer Sector, i el sector privat. Algunes de les opinions contrastades criden l'atenció sobre la necessitat, en primer lloc, d'enfortir el sector públic (que consideren en procés de reducció), ja que és el que té la responsabilitat de garantir el dret al treball, entre altres. Per tant, des d'aquest punt de vista seria lògic un debat previ sobre com enfortir el públic, a continuació definir el rol i responsabilitat de cada sector i finalment tractar de les estratègies d'enfortiment de la relació.

3. METODOLOGIA

Tal com s'especifica en les bases de la convocatòria, l'objecte del contracte és el servei de realització d'un informe sobre l'enfortiment de la relació públic-privada en l'àmbit de la inserció laboral, concretament l'enfortiment de les relacions entre l'Administració Pública, el Tercer Sector i l'empresa privada. Posteriorment, l'objecte del contracte també preveu la realització d'una jornada per a la presentació pública de l'informe.

Per a la consecució d'aquests objectius, el desenvolupament de l'informe es contempla en quatre fases:

Fase 1: Anàlisi de la situació actual

- Anàlisi de la situació actual en l'àmbit de la inserció laboral: principals debats, actors clau, legislació, etc.
- Identificació i selecció d'indicadors per a la realització de mapes territorials.

Fase 2: Anàlisi de grups d'interès i realització dels mapes territorials

- Identificació de grups d'interès (entitats, administracions, usuaris) interessats en nous models d'intervenció en l'àmbit d'inserció laboral:
 - Sessions grupals
 - Entrevistes individuals
- Realització de mapes territorials.

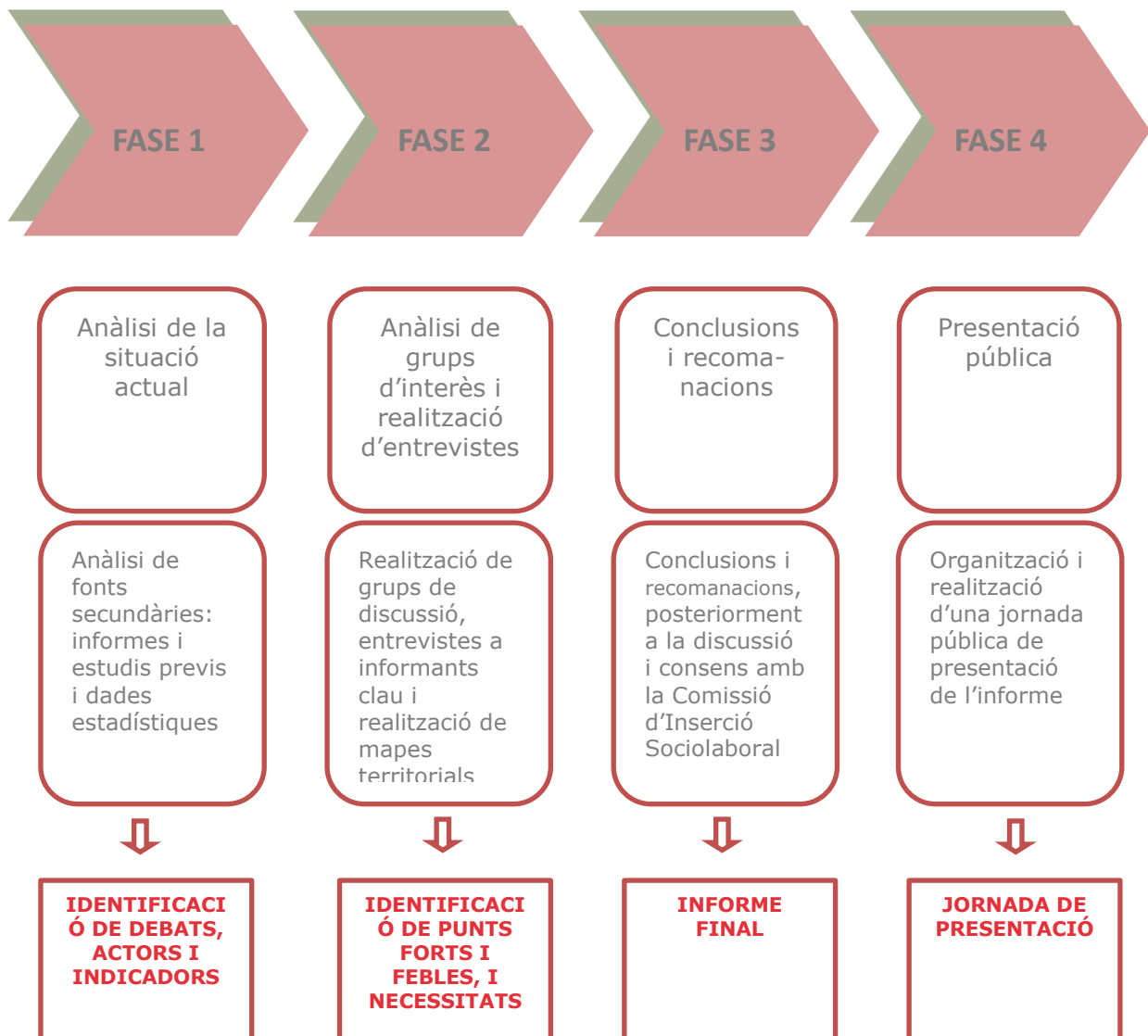
Fase 3: Conclusions i recomanacions

- Desenvolupament de nous models i estratègies per aplicar al sector davant els nous reptes.
- Desenvolupament de recomanacions dirigides a l'administració pública i les entitats del sector per tal de potenciar la contractació.

Fase 4: Presentació Pública

- Disseny i desenvolupament d'una jornada pública de presentació de l'informe.

El següent diagrama mostra les diferents fases, metodologies i productes de l'informe:

4. CALENDARI

Aquest estudi s'ha iniciat a l'octubre del 2014 (les preparacions preliminars a la posada en marxa de la metodologia d'anàlisi definida), i s'ha executat durant novembre i desembre del 2014 i gener del 2015

	Octubre	Novembre	Desembre	Gener	Febrer	
Fase 1						
Preparacions preliminars	■					
Anàlisi de la situació actual		■				
Fase 2						
Execució		■				
Anàlisi de grups d'interès		■	■	■		
Fase 3						
Recomanacions					■	■
Presentació de l'informe						■

5. ANÀLISI DE GRUPS D'INTERÈS

Al llarg de la fase 2 del projecte s'han identificat els principals grups d'interès en nous models d'intervenció en l'àmbit de la inserció laboral i s'han dut a terme:

- Dues sessions grupals amb la Comissió d'Inserció Sociolaboral d'ECAS.
- Entrevistes individuals a persones dels tres actors definits (entitats del Tercer Sector que treballin en l'àmbit de la inserció laboral amb col·lectius vulnerables, Administració Pública i empreses privades).

5.1. SESSIONS GRUPALS

Sessió 1 de treball amb la Comissió d'Inserció Sociolaboral

ASSISTENTS

- Comissió d'Inserció Sociolaboral (35 entitats) (Consultar l'Annex)
- Gusi, Jordi (gerent d'ECAS)
- Vallès, Núria (Redactora de l'Informe)
- Botella, Marc (Redactor de l'Informe)
- Cusí, Frederic (Redactor de l'Informe)

PRESENTACIÓ I OBJECTIUS

En el marc de *l'Informe d'enfortiment de la relació públic-privada en l'àmbit de la inserció laboral*, el dia 3 de novembre del 2014 es va realitzar la primera sessió de treball en grup amb la Comissió d'Inserció Sociolaboral d'ECAS.

El principal objectiu de la sessió era consensuar una **diagnosi sobre la relació de les entitats del Tercer Sector amb l'Administració Pública i les empreses privades**.

METODOLOGIA

La metodologia utilitzada per a la sessió va ser la següent:

- Breu presentació dels objectius de l'informe (Jordi Gusi, gerent d'ECAS)
- Presentació dels objectius de la sessió i dinàmica utilitzada:
 - Cada persona escriu una sèrie de propostes (mínim 1 i màxim 3) per a cadascuna de les caselles de la taula (penjada en un plafó).

- Les propostes s'escriuen en post-it i es van enganxant a la casella corresponent.
- Posteriorment, amb l'ajuda dels dinamitzadors, es discuteix sobre les propostes escrites per a cada actor (columnes).
- Després de discutir sobre problemes, propostes i referents per a cada actor els dinamitzadors conclouen i consensuen amb els presents les principals conclusions del debat. (Capítol 5.1)

Sessió 2 de treball amb la Comissió d'Inserció Sociolaboral

ASSISTENTS

- Comissió d'Inserció Sociolaboral (35 entitats) (Consultar l'Annex)
- Gusi, Jordi (gerent d'ECAS)
- Vallès, Núria (Redactora de l'Informe)
- Cusí, Frederic (Redactor de l'Informe)

PRESENTACIÓ I OBJECTIUS

En el marc de *l'Informe d'enfortiment de la relació públic - tercer sector social - privat en l'àmbit de la inserció laboral*, el dia 1 de desembre del 2014 es va realitzar la segona sessió de treball en grup amb la Comissió d'Inserció Sociolaboral d'ECAS.

El principal objectiu de la sessió era debatre i consensuar les primeres conclusions sobre les mesures d'enfortiment de la relació de les entitats del Tercer Sector amb l'Administració Pública i les empreses privades.

METODOLOGIA

La metodologia utilitzada per a la sessió va ser la següent:

- Presentació de la metodologia aplicada en les entrevistes. El guió d'aquestes entrevistes està disponible a l'Annex II.
- Presentació per blocs (Administració, Empreses i Tercer Sector), de les idees identificades en la primera sessió, més les idees sorgides de les entrevistes individuals.
- En cada bloc, debat de les conclusions i propostes, i recollida de noves idees, observacions i consideracions.

5.2. ENTREVISTES INDIVIDUALS

S'han realitzat 9 entrevistes a persones representants dels diversos actors de la inserció laboral en col·lectius amb risc.

S'ha fet una entrevista cara a cara amb un guió d'entrevista semi-estructurada, que es troba en l'Annex II.

L'objectiu de les entrevistes és identificar de quina manera es pot enfortir el vincle entre les entitats del Tercer Sector, l'Administració Pública i les empreses privades i amb quin objectiu cal treballar aquest vincle a mig i llarg termini.

Les persones seleccionades per entrevistar responien a criteris d'expertesa i recorregut en el seu camp, i representen a quatre sectors: Tercer Sector, Empresa privada, Administració Pública i Universitat.

Entitats del Tercer Sector:

- Moragreda, Sonia (Surt)
- Orteu, Xavier (Insercoop)
- Roldán, José (Casal dels Infants del Raval)
- Sequeira, Nacho (Fundació Èxit)

Empresa privada:

- Gurt, Jaume (Infojobs)
- Cascante, Gregori (D'Aleph)
- Esteban, Lourdes (PIMEC)

Administració pública:

- López, Xavier (Departament d'Empresa i Ocupació)

Universitat

- Sánchez, Esther (ESADE)

Sindicats

- Laura Pelai. (UGT – Catalunya)

5.3. SESSIÓ EXPERTS MULTISECTORIALS

Aquesta sessió tenia com a finalitat contrastar les conclusions amb una selecció d'experts, que aportessin un retorn des de diferents perspectives professionals. La sessió va tenir lloc el dia 11 de juny de 2015 als locals de ECAS, amb la participació de les següents persones:

Administració

Xavier López	Dep. Empresa i Ocupació
Susana Díaz	Cap dels serveis Jurídics SOC

Altres institucions

David Casado	Ivalua
--------------	--------

Tercer Sector

Àngels Cobo	SUARA cooperativa
Jose Roldan	Casal dels Infants
Yolanda Rey	Probens
Lluís Pérez	Els Tres turons
Ana Marín	Fundació Comtal
Marta Cid	Plataforma Educativa
Cristina	UGT Catalunya
Teresa Crespo	ECAS
Jordi Gusi	ECAS
Frederic Cusí	ECAS
Marc Botella	ECAS

6. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

Les conclusions presentades a continuació formen part de la *Fase 2. Anàlisi de grups d'interès*. Aquestes conclusions i recomanacions s'han organitzat en dues parts:

- **La perspectiva del Tercer Sector**

Un primera part que recull les discussions i propostes recollides en els grups de treball de la Comissió d'Inserció Sociolaboral d'ECAS i, centrada sobretot en la perspectiva del Tercer Sector. Aquesta Comissió agrupa unes 30 entitats que treballen la inserció sociolaboral.

En aquesta part es recullen les principals conclusions de les sessions de treball amb la Comissió d'Inserció Sociolaboral d'ECAS i algunes de les conclusions de les entrevistes a persones d'Entitats del Tercer Sector.

En cadascun dels temes identificats es proposen algunes recomanacions.

- **L'articulació de noves formes de relació públic-privada**

La segona part d'aquet capítol recull les principals idees que han aparegut durant la realització de les entrevistes a persones clau en l'àmbit de la inserció sociolaboral amb col·lectius vulnerables.

Aquesta segona part s'ha articulada des d'una perspectiva més general de la necessària articulació de noves relacions públic-privades per tal d'aconseguir una major ocupabilitat i inserció sociolaboral dels col·lectius en risc d'exclusió social.

En cadascun dels temes identificats s'han desenvolupat una sèrie de propostes i recomanacions.

6.1. LA PERSPECTIVA DEL TERCER SECTOR

Aquestes conclusions sintetitzen la informació recollida durant l'organització de dos grups de treball i discussió amb la Comissió d'Inserció Sociolaboral d'ECAS i a responsables de diverses entitats del Tercer Sector en l'àmbit de la inserció sociolaboral.

Fruit de la diversitat i diferents perspectives plantejades, una de les principals conclusions ha estat el necessari doble nivell en l'anàlisi de l'enfortiment de les relacions entre entitats del Tercer Sector, l'Administració Pública i l'empresa privada. Aquesta doble anàlisi fa referència a dos nivells diferenciats d'intervenció social que tenen, per tant, objectius i dinàmiques diferenciades:

- **Nivell conceptual de definició d'estratègies**
- **Nivell operatiu de desenvolupament de projectes i actuacions**

**Enfortiment de les relacions entre
sector públic, tercer sector i empresa privada**

NIVELL CONCEPTUAL
DEFINICIÓ D'ESTRATÈGIES

Posicionament reflexiu i crític en debats clau

Diversitat ideològica en l'enfocament de la inserció sociolaboral

Lideratge de les relacions amb l'empresa privada

Referent per a l'Administració Pública en la inserció sociolaboral amb col·lectius vulnerables

NIVELL OPERATIU
DESENVOLUPAMENT DE PROJECTES I
ACTUACIONS

Relacions de competència i col·laboració entre el tercer sector

Vinculació amb les empreses des de la confiança i la coautoria dels projectes

Cerca de processos innovadors a l'Administració Pública

Mesura dels resultats de les actuacions a través de la definició d'indicadors propis

Nivell conceptual de definició d'estratègies

Posicionament reflexiu i crític en debats clau

En l'escenari actual, des de diversos espais socials i des de diferents actors, està emergint la necessitat de transformar les polítiques de protecció social existents i també de proposar canvis del sistema per tal de donar solució als problemes

• • •
Necessitat de transformar les existents polítiques de protecció social i proposar canvis en el sistema

• • •
El Tercer Sector ha de tenir presència en les discussions i debats clau

relacionats amb la pobresa i amb una situació en que la integració al mercat de treball ja no és la condició bàsica per evitar ni la pobresa, ni l'exclusió, ni la privació material.

La seva força com a agent social de canvi, pot estar vinculada amb la reflexió i compromís amb determinats posicionaments i en la **presència pública en les discussions i debats al voltant de temes clau**, com poden ser la valoració i límits de l'estratègia d'inclusió activa, les propostes per garantir els ingressos a tota la població (també la vinculada al mercat de treball) o la reflexió del model d'ocupabilitat basat en competències.

La reivindicació de lo públic i el rol de cada sector en la inserció

Algunes anàlisis denuncien el progressiu afebliment del sector públic i la privatització dels serveis de inserció. Entre les raons adduïdes, s'afirma que les agències privades de col·locació gestionen els perfils amb millor ocupabilitat (i per tant, obtenen indicadors més favorables), mentre que els serveis públics i el Tercer Sector gestionen els perfils de més difícil col·locació, de manera que acaben apareixent com serveis menys eficients.

Sembla lògic pensar que per parlar d'enfortiment de la col·laboració público-privada, sigui imprescindible delimitar primer les responsabilitats de cada sector i calgui disposar d'un sector públic amb la màxima fortalesa i capacitat.

• • •
Cal un debat sobre el rol dels serveis públics de inserció i la seva evolució

Entre les entitats del Tercer Sector cal un debat a fons en aquest tema, i un posicionament coherent davant l'administració i la resta d'actors.

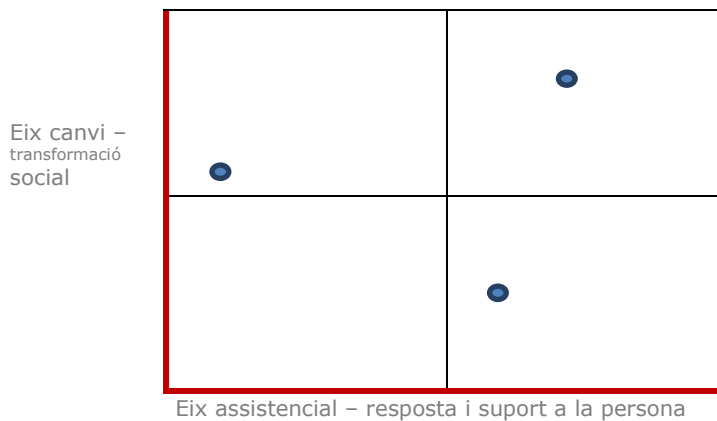
Diversitat ideològica en l'enfocament de la inserció sociolaboral

Quan es parla de transformació del sistema no només es parla d'intervenir en les lògiques relacionades amb el treball, l'ocupació o l'atur, sinó de propostes de canvi que van més enllà de cadascun dels sectors i que proposen transformacions en el sistema de protecció social i, per tant, canvis socials.

Per la seva pròpia diversitat, les entitats del tercer sector parteixen de posicionaments diferents, que sens dubte condicionaran les seves propostes de canvi social i transformació del sistema de protecció. Darrera l'objectiu general compartit de la inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables, la seva missió o raó de ser, les seves línies estratègiques i els seus valors, són diferents. De manera molt generalista les entitats es podrien situar entre dos eixos de coordenades: l'eix del canvi i la transformació social i l'eix assistencial i de donar resposta i suport a persones i col·lectius.

• • •
**Existeixen
 posicionaments
 diferents entre les
 diverses entitats
 (eix canvi social –
 eix suport i
 assistència)**

• • •
**La gestió de les
 diferències pot
 enfortir al sector
 com actor social**

Les entitats del Tercer Sector es distribueixen en posicions diferents en relació a aquests dos eixos, i aquest posicionament condiciona la col·laboració entre elles mateixes i sobretot amb els altres dos sectors.

La gestió de les diferències i discrepàncies, la discussió d'enfocaments i la negociació de propostes compartides, pot enfortir el sector com a agent de canvi social.

Lideratge de les relacions amb l'empresa privada

Quan es parla d'enfortir la relació de les entitats del Tercer Sector amb l'empresa privada es pot fer referència a dos nivells:

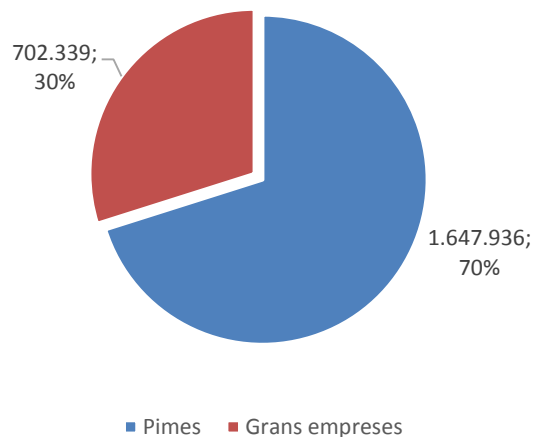
Un primer nivell relacionat amb l'acompanyament i assessorament proactiu a les empreses en la seva definició i implementació d'accions socials, perquè són les entitats que treballen en la inserció sociolaboral les que coneixen la realitat i les necessitats socials, alhora que tenen l'experiència en el disseny, organització i gestió de programes amb col·lectius vulnerables.

• • •
**El coneixement i
 contacte de la
 realitat social situa
 les entitats del
 Tercer Sector com a
 actors rellevants en
 la demanda d'una
 veritable RSC per
 part de les
 empreses**
 • • •

Un segon nivell que, pot anar vinculat al primer però va més enllà, que és el de liderar la demanda social a les empreses. Davant de la crisi econòmica i de model actual, la societat ha d'articular i materialitzar aquesta exigència (Jáuregui Atondo, 2009). Pel seu rol d'intermediació entre les empreses i la realitat social, a través de la col·laboració per treballar accions específiques per a la inserció laboral de col·lectius vulnerables, les entitats del Tercer Sector poden configurar-se com a agent rellevant en la interlocució i relació amb les empreses en la demanda d'una veritable RSC.

En aquest punt, la petita i mitjana empresa (PIME) té un paper destacat. A Catalunya, el 70% de l'ocupació es dona en les pimes, i algunes prospeccions apunten a que seguirà sent el filó d'ocupació més potent de futur (R. Serlavós, ESADE).

Persones ocupades (2012)

Dades Anuari Pimec 2014

Mida empresa	Ocupats	Empreses
Pimes	1.647.936	472.739
Grans empreses	702.339	820
	2.350.275	473.559

Això s'ha de tenir en compte a l'hora de pensar en estratègies d'inserció, i per tant, pensar en les estratègies de foment de l'ocupació. Les pimes tenen una lògica diferent de les grans empreses.

Què aporta a l'empresa la contractació de persones en situació de risc?

D'entrada, un gran suport per part de les organitzacions socials que acompanyen el procés de inserció de persones en situació de risc. Aquest suport no el donen les agències de col·locació.

En segon lloc, moltes garanties d'efectivitat. **Les entitats socials no solament han contribuït a la formació tècnica sinó també al desenvolupament de les competències bàsiques, relacionals i socials, que són finalment, les més rellevants per l'adaptació a una empresa o equip de treball.** Les entitats socials treballen amb la globalitat de la persona.

Referent per a l'Administració Pública en la inserció sociolaboral amb col·lectius vulnerables

Les entitats del Tercer Sector que treballen en la inserció sociolaboral dels col·lectius més vulnerables han de ser un referent per a l'Administració Pública, especialment en relació a:

D'una banda el **reconeixement que les entitats del Tercer Sector són les qui treballen amb els col·lectius amb més dificultats per a la ocupació** i que, per tant, és el Tercer Sector qui coneix quins programes funcionen i perquè, amb quina operativa, quina és la manera més adient de treballar amb els col·lectius específics, quines són les principals dificultats i necessitats, etc.

El Tercer Sector no ha de ser un mer destinatari de subvencions, sinó que ha de ser considerat un dels principals actors en el disseny i planificació de les polítiques actives destinades als col·lectius més vulnerables.

D'altra banda, aprofundint en el que s'esmenta en l'anterior paràgraf, un dels termes clau sobre el que es podria construir aquesta nova relació és en la **revisió del concepte d'activació**. Els darrers anys diversos actors i entitats socials han subratllat la necessitat de revisar i redefinir el concepte d'activació en clau més social, més enllà de visions reduccionistes que se centren en els aspectes "formativo laborals" (Gutiérrez, 2014) i centrar-se en el "projecte vital".

• • •
Construir la confiança mútua perquè es reconegui la coresponsabilitat de les entitats en les polítiques públiques

• • •
Revisar el concepte d'"activació" en clau més social i relacional, no només l'aspecte formatiu i laboral

• • •

Nivell operatiu de desenvolupament de projectes i actuacions

Relacions de competència i col·laboració entre el Tercer Sector

La crisi actual ha tingut i està tenint un impacte directe sobre el Tercer Sector que l'ha afeblit i que pot haver fomentat una major competència entre les entitats: pèrdua d'ingressos, retards en els cobraments, reduccions de plantilla, dificultats per accedir al crèdit, i preus a la baixa dels mòduls i serveis.

En un context d'increment continu de les necessitats socials, i de sobreesforç de les entitats per atendre-les, la manca de recursos provoca que les entitats competeixin entre elles per accedir a subvencions, programes i tota mena d'ajudes, i que fins i tot competeixin pels usuaris.

Un dels reptes identificats en la col·laboració entre les entitats de l'àmbit de la inserció sociolaboral, fa referència a la prospecció i intermediació amb les empreses. Encara que en un principi sembla difícil la realització de prospecció i intermediació de manera conjunta, es podria començar a discutir sobre si aquesta prospecció conjunta tindria resultats més positius per a la inserció dels col·lectius vulnerables, es podrien dissenyar metodologies compartides i estratègies conjuntes, etc.

D'altra banda, per a les empreses, no és còmode tenir que atendre una multitud d'entitats que ofereixen pràcticament el mateix, a voltes en el mateix territori i sobre els mateixos perfils de usuaris.

Vinculació amb les empreses des de la confiança i la coautoría dels projectes

Les experiències amb més èxit de col·laboració entre entitats del Tercer Sector de l'àmbit sociolaboral i empreses, són aquelles que, tal com defineixen les pròpies entitats, es basen en la col·laboració des del "moment zero" i en l'estratègia "win to win". Cal puntualitzar que les experiències considerades més exitoses no només tenen a veure amb més insercions laborals, sinó també amb col·laboracions més estables en el temps, en experiències més

● ● ●
La manca de recursos ha afeblit la col·laboració entre les entitats i ha incrementat la competència

● ● ●
Un dels reptes de col·laboració és sumar esforços en la prospecció i intermediació amb les empreses

● ● ●
Les experiències més exitoses tenen a veure amb col·laboracions més estables en el temps i experiències més enriquidores per als usuaris

● ● ●
Col·laboració des del moment zero, estratègies win to win...

● ● ●

enriquidores per als usuaris, entre d'altres.

La col·laboració des del "moment zero" amb les empreses fa referència a la implicació de les empreses des de l'inici de la posada en marxa del projecte o actuació en la que s'està col·laborant, és a dir, en el propi procés de definició d'objectius i de disseny del programa. Per exemple, en la identificació conjunta de les competències tècniques i transversals necessàries per determinats perfils professionals, la planificació conjunta de la formació, etc.

Cerca de processos innovadors a l'Administració Pública

S'assenyalen una sèrie d'elements que podrien facilitar la tasca de les entitats en la relació amb l'Administració Pública, tals com:

- Programes transversals, introduint de manera sistemàtica en els programes de formació, orientació i ocupació, una visió més ampla de l'activació centrada en el projecte vital.
- Formulació conjunta dels programes d'ocupació, formació i orientació per a col·lectius vulnerables, juntament amb les entitats del Tercer Sector que treballen en l'àmbit de la inserció sociolaboral.
- Homogeneïtzar, ajustar i estabilitzar el calendari en els sistemes de convocatòries i pagaments, per tal que no hi hagi desajustos entre l'inici dels programes i els cobraments.
- Racionalitzar els procediments, amb l'objectiu de flexibilitzar i agilitzar els processos de presentació de propostes i justificació de resultats.
- Establir fórmules estables de col·laboració amb les entitats del Tercer Sector, anant més cap a una lògica de convenis enlloc de la de subvencions actual. La fórmula jurídica no és el més rellevant, però sí que ho és que aportï continuïtat en el temps, de manera que permeti un treball a mig i llarg termini, que és quan es poden veure resultats.

Mesura dels resultats de les actuacions a través de la definició d'indicadors propis

Moltes entitats ja han començat a fer un esforç per a la mesura i avaluació sistemàtica de les seves actuacions, sobretot utilitzant indicadors de resultats especialment valorats des de l'Administració Pública (generalment indicadors quantitatius sobre nombre d'insercions, temps de duració dels contractes, nombre d'usuaris atesos, nombre d'orientacions realitzades, nombre de formacions realitzades, etc.).

Tot i que, sens dubte, cal continuar i aprofundir en la mesura i seguiment d'aquest tipus d'indicadors, per tal de donar valor afegit en la tasca realitzada des del Tercer Sector també és important indagar sobre altres indicadors relacionats amb l'impacte social i econòmic de les actuacions realitzades a mig i llarg termini i sobre formes d'avaluació dels programes basats en la combinació de metodologies quantitatives i qualitatives per tal de mesurar altres aspectes de la inserció social més enllà de la formació professional i la inserció laboral.

• • •
**Cal aprofundir en la
definició i mesura
d'indicadors
vinculats a
l'impacte social i
econòmic de les
accions d'inserció,
a mig i llarg termini**
• • •

6.2 L'ARTICULACIÓ DE NOVES FORMES DE RELACIÓ PÚBLICO-PRIVADES

Des de l'Administració Pública

Creació d'un sistema centralitzat amb l'historial únic de cada persona

Actualment no es disposa d'un sistema unificat i centralitzar amb l'historial de inserció laboral de les persones ateses. Hi ha iniciatives en marxa però encara no hi ha resultats.

Aquest sistema hauria de permetre superar alguns problemes que es produeixen actualment:

Quan una persona acudeix a diferents programes i processos de inserció, cal tornar a fer l'historial de la mateixa, cosa que representa un temps perdut inútilment per al tècnic i un maltracta per a l'usuari, que ha de repetir les seves explicacions.

Es pot donar el cas que una persona acabi fent itineraris duplicats, que no aporten millores. La manca de dades centralitzades també dificulta –quan no impedeix– la monitorització del procés, i l'avaluació dels resultats.

Des del punt de vista legal, la Llei de Protecció de Dades Personals no representa cap obstacle per a activar un sistema d'aquest tipus, ja que comptaria amb el consentiment informat i amb l'autorització als tècnics, en funció de la seva responsabilitat professional. D'altra banda, la nova Llei de Transparència, podria ser una oportunitat per a impulsar un sistema unificat.

Propostes:

- **Dissenyar i posar en marxa un espai únic de base de dades per als historials de inserció laboral, pactat entre Administracions, Tercer Sector i altres finançadors de programes de inserció.**
- **L'expedient únic de cada usuari hauria de permetre la traçabilitat de totes les accions de diagnòstic d'ocupabilitat, orientació, formació,**
- **Liderar, per part de l'Administració, els criteris i funcions d'aquest espai únic.**

Diagnosi d'ocupabilitat i pla d'acció a mig-llarg termini

Durant els últims anys les polítiques actives destinades a col·lectius en risc han estat finançades per subvencions del Fons Social Europeu (FSE) i el Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Això ha suposat el finançament de molts programes destinats a l'ocupació de col·lectius en risc, en algunes ocasions, sense un diagnòstic general previ ni uns objectius estratègics a llarg termini, de la mateixa

manera que no sempre s'ha avaluat l'eficiència i la qualitat de les accions finançades.

Considerem totalment imprescindible la realització del diagnòstic d'ocupabilitat previ en tot els casos, que serveixi de base per a la definició dels objectius. Aquest diagnòstic d'ocupabilitat, i les mesures que se'n derivin, ha de tenir en conte la situació del mercat laboral en el territori, la demanda, les tendències i oportunitats laborals.

L'anàlisi de dades socioeconòmiques per territoris, del que és una mostra l'annex IV amb els mapes territorials, ha d'estar present.

Propostes:

- **Realitzar una anàlisi i diagnosi de la ocupabilitat de tots els col·lectius en risc a Catalunya.**
- **Consensuar la unificació dels criteris i conceptes del diagnòstic de ocupabilitat, que actualment són diferents segons els finançadors.**
- **Definiu uns objectius específics per a cada col·lectiu en relació a la inserció sociolaboral, identificant causes de desigualtat i dificultats per a la ocupabilitat.**
- **Dissenyar un pla d'acció a mig-llarg termini per a la consecució dels objectius definits, per a cadascun dels col·lectius.**
- **Definir uns indicadors a curt, mig i llarg termini, i uns instruments per poder-los avaluar. Cal tenir informació de qualitat sobre l'efectivitat del pla d'acció i les mesures aplicades.**
- **Tenir en conte el mercat laboral, la seva demanda i oportunitats.**
- **Si, molt excepcionalment i en col·lectius molt específics, les avaluacions i diagnosi inicials identifiquen algun col·lectiu no ocupable, es treballarà des de les polítiques assistencials.**

Corregir barreres administratives – funcionals en la relació amb Tercer Sector

Hi ha aspectes del funcionament administratiu, de gestió econòmica i d'operativa que actuen com a fre i com a soroll en la relació entre sector públic – tercer sector i sector privat. Tot i que hi ha hagut una evolució positiva, alguns d'aquests obstacles segueixen tenint una incidència rellevant.

Moltes vegades, el procediment administratiu no està en línia amb la lògica de la finalitat de inserció. Les actuacions sobre un mateix col·lectiu o persones estan fragmentades entre diferents departaments i sense coordinació entre ells. Manca transversalitat. El sistema de pagaments de serveis a les entitats genera uns costos financers innecessaris i inseguretats econòmiques. No hi ha una formulació de

programes contrastada i/o pactada amb les entitats que en molts casos els porten a terme i compten amb l'experiència directa.

Cal tenir present els condicionants de instàncies superiors com el govern estatal i les directrius europees, el fet que la conferència sectorial es convoca un cop l'any. També cal culminar els processos iniciats per la homologació de formacions entre departaments (Ensenyament – Ocupació).

Propostes

- **Fer programes i projectes interdepartamentals que facilitin la interlocució amb l'administració i la coherència de l'itinerari personalitzat. Col·laboració entre Ensenyament, Ocupació i Empresa, però també amb Salut, Benestar i Participació comunitària. També hauria de incloure altres nivells d'administració com els municipis.**
- **Establir fórmules estables per donar suport econòmic a les entitats, amb vigència pluriennal, amb pagaments periodificats de forma fixa, i amb sistemes de justificació simplificats.**
- **Fer una transició de la lògica de programes a la lògica de serveis, que aporti estabilitat o continuïtat, així com garanties pressupostàries.**
- **Establir criteris i sistemes per evitar els desfases en els cobraments per part de les entitats, de manera que entre l'activitat o servei i els pagaments no hi hagi desfases que obliguin a despeses financeres innecessàries.**

Estratègia alineada per a tots els actors

En el context actual, diversos actors treballen per a la inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables: la pròpia Administració Pública (Servei d'Ocupació de Catalunya, Serveis locals d'ocupació, etc.), diverses entitats del Tercer Sector, Empreses de Treball Temporal o empreses privades que realitzen programes o ofereixen serveis d'assessorament en matèria d'ocupació. Aquesta multiplicitat d'actors no treballen sota una estratègia comuna ni tenen un marc de regulació comú.

Tampoc hi ha un llenguatge comú, que manegui conceptes estandarditzats i estables, cosa que dificulta la coordinació dels actors.

Si assumim que les necessitats del mercat de treball i de les persones són múltiples, la millor manera de garantir un servei especialitzat d'atenció per a l'ocupabilitat de tots els col·lectius, especialment els col·lectius vulnerables, és articular un sistema de col·laboració amb tots els agents en funció de la seva especialització.

La població atesa pel Tercer Sector acostuma a tenir menor ocupabilitat que la mitja, i en un mercat de treball escàs, quedarà mal posicionada i amb contractes precaris. Cal evitar que el risc de pèrdua de subsidis freni l'accés a l'ocupació.

Propostes:

- **Definir una terminologia, uns objectius, uns indicadors i unes metodologies d'avaluació comunes, al marge de les que cada institució o finançador pugui tenir de forma privada. El Tercer Sector hauria de definir indicadors significatius que esdevinguin estàndards del sector.**
- **Actuar des del reconeixement del que cada actor sap fer, i per tant, treballar des del co-lideratge i el consens.**
- **Establir un sistema d'informació centralitzat i actualitzat sobre l'atur i les necessitats de contractació actuals a curt, mig i llarg termini per a tot Catalunya, eina bàsica per la definició d'una estratègia comuna i coherent per a tots els agents.**
- **Revisar els sistemes de subsidi, de manera que la persona receptora mantingui el nivell d'ingressos quan accepti un contracte temporal i pugui mantenir el subsidi un cop finalitzat el contracte. L'experiència laboral és un factor de inserció i ocupabilitat.**

Monitorització i seguiment de l'impacte social de totes les mesures i accions

La inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables és un procés llarg que es calcula que, com a mínim, ha de durar un any i mig d'accions i acompanyament continuat. Alhora, les trajectòries professionals i formatives no són lineals i, molt sovint, cal el seguiment i treball durant diferents etapes per tal d'aconseguir resultats positius en la inserció i millora d'ocupabilitat d'una persona. Aquesta lògica, però, sovint es contradiu amb la lògica que defineix l'agenda política. Per aquest motiu, per tal de poder fer una diagnosi, definir una estratègia o avaluar l'impacte de les accions realitzada, prèviament, l'ocupació ha de ser considerada una prioritat política amb un programa d'acció de 7-8 anys, com a mínim, temps necessari per mesurar l'impacte social i rectificar programes o mesures.

Per a l'avaluació és imprescindible disposar de bases de dades, com s'ha comentat abans, de forma centralitzada, amb els mateixos criteris, que permetin comparar analitzar.

Cal diferenciar entre monitoritzar i avaluar l'impacte. En el primer cas, més senzill de fer, es fa un control de les accions previstes i les portades a terme, i algunes variables quantitatives. L'avaluació de l'impacte o resultats és més complexa, requereix perspectiva en el temps, i en definitiva, respondre a la pregunta "què passaria si no es fes l'acció?".

Hem de ser conscients que no partim d'una cultura de l'avaluació, no tots els actors estan convençuts que val la pena avaluar l'impacte, i que les entitats del Tercer Sector no poden assumir aquest rol, o si mes no, en solitari.

Propostes:

- **Avaluar l'impacte social de totes les accions dutes a terme per tots els agents, finançats amb fons públics:**
 - **Indicadors de seguiment de les accions, tenint en compte que per aconseguir la inserció de col·lectius en risc cal, com a mínim, un any i mig.**
 - **Indicadors de resultat, tenint en compte que la inserció social no és només inserció laboral.**
 - **Indicadors longitudinals, per tal d'avaluar si les accions dutes a terme representen només canvis puntuals o punts d'inflexió en les trajectòries d'exclusió.**
- **Establir les mesures correctives quan sigui necessari, segons les avaluacions i seguiment de les accions realitzades.**
- **Promoure la cerca d'alternatives al sistema SROI, que no s'ajusta prou bé a les particularitats dels programes socials.**

Des de les entitats del Tercer Sector

Les entitats del Tercer Sector són aquelles que millor coneixen les situacions de desigualtat i la manera de treballar amb col·lectius en risc. Tot i això, la manca de planificació en la gestió a mig-llarg termini o l'existència de determinada cultura poc pròxima al món empresarial, entre algunes entitats, dificulta el seguiment i mesura del retorn econòmic de les accions, alhora que també dificulta la intermediació amb les empreses privades.

La fractura del procés està entre el Tercer Sector i l'Administració per una banda, i el teixit productiu per l'altra. Històricament hi ha un moviment pendular entre situar la formació com a estratègia prioritària, i per altra, la inserció com a única fita.

El Tercer Sector també ha d'establir vincles i col·laboració més intensa amb els sindicats i amb les universitats. En el cas dels sindicats, hi ha hagut poca col·laboració, i des dels sindicats es convida al Tercer Sector a debatre el model de societat i a sumar-se a la defensa del sector públic, des de la valoració del Tercer Sector com un actor amb uns valors específics i diferenciat del sector privat (o les agències privades de col·locació).

Des del sector es viu la contradicció de voler elaborar un discurs comú en el tema de la inserció i al mateix temps, veure's abocats a la competència entre entitats per obtenir recursos. Això implica un gran desgast que perjudica les entitats i també l'eficiència de la inserció.

En el camp de la prospecció d'ocupació, és molt evident la necessitat d'una organització com a sector, evitant la repetició de processos de prospecció en les mateixes empreses, i duplicant els recursos de les entitats per fer-ho.

Propostes:

- **Les entitats del Tercer Sector han de fer un salt en la professionalització de la pròpia gestió i conèixer les estratègies pròpies de l'empresa privada, especialment en relació al màrqueting i les finances, amb l'objectiu de configurar un teixit català d'economia social molt fort i competent.**
- **Establir mecanismes de reestructuració en el propi sector per, quan sigui necessari, poder competir amb l'empresa privada i planificar estratègies de valor escalable.**
 - **Aquests mecanismes poden concretar-se en aliances sota diferents formats: fusions, UTE, agrupació sota una nova personalitat jurídica, o convenis entre entitats per complementar serveis, per exemple.**
- **Avaluar la demanda del mercat per tal de realitzar programes que tinguin continuïtat quan s'acaba el finançament públic.**
- **Cal construir conjuntament un discurs sobre justícia social, que ajudi a no perdre la perspectiva del treball quotidià i a treballar per l'objectiu de transformar la realitat social.**
- **Mesurar els resultats obtinguts, segons criteris definits pel propi sector.**
- **Avaluar els resultats de les polítiques i estratègies públiques. Comparar amb resultats d'estratègies i programes del tercer sector.**

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Arriba, A. (2014). *VII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España. El papel de la garantía de mínimos frente a la crisis*. Fundación FOESSA. Documento de Trabajo 5.7. Disponible a:
http://foessa2014.es/informe/uploaded/documentos_trabajo/04112014003757_2107.pdf

[EsF] Economistas sin Fronteras (2014). "RSC: Para superar la retòrica" a *Dosieres Es F*, n. 14. Disponible a:
<http://www.economiasolidaria.org/files/RSC%20Para%20superar%20la%20ret%C3%B3rica.pdf>

Gutiérrez, E. (2014). *Nova pobresa i renda mínima d'inserció*. Dossier Catalunya Social. Propostes des del Tercer Sector, n. 35. Disponible a:
http://acciosocial.org/wp-content/uploads/2014/04/Anuari-2013_Informe-ECAS.pdf

Jáuregui Atondo, R. (2009). "Reputación corporativa, RSC, sostenibilidad, acción social... ¿De qué hablamos?" a *Telos. Cuadernos de Comunicación e Innovación*, n. 79. Disponible a:
<http://telos.fundaciontelefonica.com/telos/articulocuaderno.asp?idarticulo=2&rev=79.htm>

Observatori del Tercer Sector (2013). *Anuari 2013 del Tercer Sector Social de Catalunya. Document de Síntesi*. Taula d'entitats del Tercer Sector Social i Observatori del Tercer Sector. Disponible a:
http://acciosocial.org/wp-content/uploads/2014/04/Anuari-2013_Informe-ECAS.pdf

Taula d'Entitas del Tercer Sector de Catalunya (2013). *Manifest del IV Congrés del Tercer Sector*. Disponible a:
http://www.congrestercersector.cat/sites/default/files/manifest_final_del_iv_congres_del_tercer_sector_social_0.pdf

ANNEX I: Conclusions dels grups d'interès

SESSIÓ 1 DE TREBALL AMB LA COMISSIÓ D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

PRINCIPALS CONCLUSIONS DE LA SESSIÓ

Les principals conclusions de la sessió es presenten per cadascun dels actors socials sobre els que es va discutir: entitats del tercer sector, empresa privada i administració pública. El temps per al debat sobre l'administració pública va ser molt breu, per això es va prioritzar discutir sobre les propostes de millora o treball.

ENTITATS DEL TERCER SECTOR	
PROBLEMES IDENTIFICATS	<ul style="list-style-type: none">• Manca col·laboració interna entre el propi sector.• No sempre està garantida la continuïtat dels projectes. Quan s'acaba el finançament els projectes s'acaben.• Certa pèrdua de perspectiva per les dificultats de treball quotidianes. L'objectiu de treballar contra l'exclusió social sovint s'oblida, darrera la necessitat de buscar ocupacions. Les entitats del tercer sector no són només agències de col·locació.• No hi ha indicadors sistemàtics sobre els resultats dels programes i projectes realitzats.
PROPOSTES DE MILLORA	<ul style="list-style-type: none">• Treballar formes eficaces per generar aliances entre el propi sector, a través d'experiències puntuals i espais de relació més informals.• Avaluar la demanda del mercat per tal de realitzar programes que tinguin continuïtat quan s'acaba el finançament públic.• Cal construir conjuntament un discurs sobre justícia social, que ajudi a no perdre la perspectiva del treball quotidià i a treballar per l'objectiu de transformar la realitat social.• Mesurar els resultats obtinguts, segons criteris definits pel propi sector
REFERENTS	PEI' Jove (Plataforma d'Entitats per a la Inclusió dels Joves) La col·laboració entre entitats ha generat una metodologia i uns instruments de treball que han donat resultats molt positius.

EMPRESA PRIVADA	
PROBLEMES IDENTIFICATS	<ul style="list-style-type: none"> • Existència de prejudicis i estigmes cap a les persones excloses o de col·lectius en risc d'exclusió. • L'objectiu de les empreses és el benefici econòmic, el que suposa, en general, una manca de predisposició, sensibilitat i empatia per treballar en l'àmbit social. • Cert complex d'inferioritat de les entitats del tercer sector davant les empreses.
PROPOSTES DE MILLORA	<ul style="list-style-type: none"> • Parlar des de perfils de generalistes facilita l'entrada a l'empresa i, un cop coneixen les persones concretes comença a diluir-se l'estigma. • La bona relació amb l'interlocutor o intermediari de l'empresa és clau per tal d'aconseguir relacions de col·laboració. • Per tal de millorar el posicionament de les entitats socials front l'empresa, cal visibilitzar que ambdós actors són agents de canvi social i tots dos hi guanyen en la col·laboració. • Cal buscar fórmules concretes en que l'empresa privada visualitzi el valor de treballar amb les entitats del tercer sector. Fórmula <i>win-win</i>.
REFERENTS	<p>PEI' Jove (Plataforma d'Entitats per a la Inclusió dels Joves), en el que es va ajudar a les empreses a definir els llocs de treball oferts a través dels perfils per competències, per tal d'ajustar millor el treballador'.</p>

ADMINISTRACIÓ PÚBLICA	
PROBLEMES IDENTIFICATS	<ul style="list-style-type: none"> • Moltes vegades, el procediment administratiu no està en línia amb la lògica de la finalitat de inserció. • Les actuacions sobre un mateix col·lectiu o persones estan fragmentats entre diferents departaments i sense coordinació entre ells. Manca transversalitat. • El sistema de pagaments de serveis a les entitats genera uns costos financers innecessaris i inseguretat econòmica. • No hi ha una formulació de programes contrastada i/o pactada amb les entitats que en molts casos els porten a terme i compten amb l'experiència directa.
PROPOSTES DE MILLORA	<ul style="list-style-type: none"> • Buscar fórmules estables per donar suport econòmic a les entitats, passant cada cop més de les subvencions als convenis. • Dissenyar polítiques actives que beneficiïn a empreses i persones • Simplificar els procediments i fer programes i projectes interdepartamentals que facilitin la interlocució amb l'administració. • Evitar traïr la "missió" de les entitats per tal d'ajustar-se als requeriments de l'administració
REFERENTS	"Labora" (tot i que encara no sé sap com anirà, té coses positives i negatives)

SESSIÓ 2 DE TREBALL AMB LA COMISSIÓ D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

En la sessió 2 es va discutir el document de conclusions preliminars.

La presentació-guia de la sessió va ser la següent:

Slide 1: Informe d'enfortiment de la relació públicoprivada en l'àmbit de la inserció laboral. Comissió d'Inserció Sociolaboral. 12 de gener 2015.

Slide 2: Índex

1. Objectius
2. Metodologia
3. Conclusions
 - 3.1. Nivell conceptual
 - 3.2. Nivell operatiu

Slide 3: 1. Objectius

L'establiment de col·laboracions públicoprivades ha esdevingut una metodologia eficaç en l'àmbit de la inserció sociolaboral. És per això que es planteja la necessitat de desenvolupament de nous models i estratègies per aplicar al sector davant els nous reptes.

Slide 4: 2. Metodologia

Diagrama de fases:

- FASE 1:** Anàlisi de la situació actual. Activitat: Anàlisi de fonts secundàries, informes i estudis previs i dades estadístiques. Resultat: IDENTIFICACIÓ DE DEBATS, FACTORS I INDICADORS.
- FASE 2:** Anàlisi de grups d'interès i realització de mapes. Activitat: Realització de grups de discussió, entrevistes a informants clau i realització de mapes territorials. Resultat: IDENTIFICACIÓ DE PUNTS FORTS I FEBLES, I NECESSITATS.
- FASE 3:** Conclusions i recomanacions. Activitat: Conclusions i recomanacions, posteriorment a la discussió i consens amb la Comissió d'Inserció Sociolaboral. Resultat: INFORME FINAL.
- FASE 4:** Presentació pública. Activitat: Organització i realització d'una jornada pública de presentació de l'informe. Resultat: JORNADA DE PRESENTACIÓ.

<p>Títol presentació Subtítol presentació</p> <p>3. Conclusions</p> <p>entitats catalanes d'acció social </p> <p>Enfortiment relacions Sector públic, Tercer Sector, empresa privada</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="347 450 496 651"> <p>NIVELL CONCEPTUAL</p> <p>Definició d'estratègies</p> <ul style="list-style-type: none"> → Posicionament reflexiu i crític en debats clau → Diversitat ideològica en l'enfortiment de la inserció sociolaboral → Lideratge de les relacions amb l'empresa privada → Referent per a l'Administració Pública en la inserció sociolaboral amb col·lectius vulnerables </td> <td data-bbox="523 450 671 651"> <p>NIVELL OPERATIU</p> <p>Projectes i actuacions</p> <ul style="list-style-type: none"> → Relacions de competència i col·laboració entre el Tercer Sector → Vinculació amb les empreses des de la confiança i coautoria dels projectes → Cerca de processos innovadors a l'Administració Pública → Mesura de resultats a través d'indicadors propis </td> </tr> </table>	<p>NIVELL CONCEPTUAL</p> <p>Definició d'estratègies</p> <ul style="list-style-type: none"> → Posicionament reflexiu i crític en debats clau → Diversitat ideològica en l'enfortiment de la inserció sociolaboral → Lideratge de les relacions amb l'empresa privada → Referent per a l'Administració Pública en la inserció sociolaboral amb col·lectius vulnerables 	<p>NIVELL OPERATIU</p> <p>Projectes i actuacions</p> <ul style="list-style-type: none"> → Relacions de competència i col·laboració entre el Tercer Sector → Vinculació amb les empreses des de la confiança i coautoria dels projectes → Cerca de processos innovadors a l'Administració Pública → Mesura de resultats a través d'indicadors propis 	<p>Enfortiment de la relació públicoprivada Comissió d'Inserció Sociolaboral</p> <p>3.1. Definició d'estratègies</p> <p>entitats catalanes d'acció social </p> <p>Posicionament reflexiu i crític en debats clau</p> <p>Necessitat de transformar les existents polítiques de protecció social i proposar canvis del sistema.</p> <p>El Tercer Sector ha de tenir presència en les discussions i debats en temes clau.</p>
<p>NIVELL CONCEPTUAL</p> <p>Definició d'estratègies</p> <ul style="list-style-type: none"> → Posicionament reflexiu i crític en debats clau → Diversitat ideològica en l'enfortiment de la inserció sociolaboral → Lideratge de les relacions amb l'empresa privada → Referent per a l'Administració Pública en la inserció sociolaboral amb col·lectius vulnerables 	<p>NIVELL OPERATIU</p> <p>Projectes i actuacions</p> <ul style="list-style-type: none"> → Relacions de competència i col·laboració entre el Tercer Sector → Vinculació amb les empreses des de la confiança i coautoria dels projectes → Cerca de processos innovadors a l'Administració Pública → Mesura de resultats a través d'indicadors propis 		
<p>Enfortiment de la relació públicoprivada Comissió d'Inserció Sociolaboral</p> <p>3.1. Definició d'estratègies</p> <p>entitats catalanes d'acció social </p> <p>Diversitat ideològica en l'enfortiment de la inserció sociolaboral</p> <p>Posicionaments diferents entre les entitats:</p> <p>canvi social _____ assistència i suport</p> <p>La gestió de les diferències pot enfortir al sector com a actor social.</p>	<p>Enfortiment de la relació públicoprivada Comissió d'Inserció Sociolaboral</p> <p>3.1. Definició d'estratègies</p> <p>entitats catalanes d'acció social </p> <p>Lideratge de les relacions amb l'empresa privada</p> <p>El coneixement i contacte amb la realitat social situa les entitats del Tercer Sector com actors rellevants en la demanda d'una veritable RSC per part de les empreses.</p>		
<p>Enfortiment de la relació públicoprivada Comissió d'Inserció Sociolaboral</p> <p>3.1. Definició d'estratègies</p> <p>entitats catalanes d'acció social </p> <p>Referent per a l'Administració Pública</p> <p>Construir la confiança mútua perquè es reconegui la corresponsabilitat de les entitats en les polítiques públiques.</p> <p>Revisar el concepte d'<i>activació</i> en clau més social i relacional, no només l'aspecte formatiu i laboral.</p>	<p>Enfortiment de la relació públicoprivada Comissió d'Inserció Sociolaboral</p> <p>3.2. Desenvolupament de projectes i actuacions</p> <p>entitats catalanes d'acció social </p> <p>Relacions de competència i col·laboració</p> <p>La manca de recursos ha afeblit la col·laboració entre les entitats i incrementat la competència.</p> <p>Un dels reptes de col·laboració és sumar esforços en la prospecció i intermediació amb les empreses.</p>		
<p>Enfortiment de la relació públicoprivada Comissió d'Inserció Sociolaboral</p> <p>3.2. Desenvolupament de projectes i actuacions</p> <p>entitats catalanes d'acció social </p> <p>Vinculació amb les empreses des de la confiança i la coautoria</p> <p>Les experiències més exitoses tenen a veure amb col·laboracions més estables en el temps i experiències més enriquidores per als usuaris.</p> <p>Col·laboració des del <i>moment zero</i>, estratègies <i>win to win</i>...</p>	<p>Enfortiment de la relació públicoprivada Comissió d'Inserció Sociolaboral</p> <p>3.2. Desenvolupament de projectes i actuacions</p> <p>entitats catalanes d'acció social </p> <p>Cerca de processos innovadors a l'Administració Pública</p> <p>Programes transversals, centrats en el <i>projecte vital</i>.</p> <p>Formulació conjunta dels programes.</p> <p>Evitar el sobrecost financer.</p> <p>Racionalització dels procediments.</p> <p>Estabilitat i mig termini.</p>		

3.2. Desenvolupament de projectes i actuacions

Mesurar els resultats a través d'indicadors propis

Cal aprofundir en la definició i mesura d'indicadors vinculats a l'impacte social i econòmic de les accions d'inserció, a mig i llarg termini.

3. Conclusions

ANNEX II: Comissió Inserció Sociolaboral d'ECAS

Anna Marin (Comtal)
Anna Nouguet (Oscobe)
Begoña Guasch (El Llindar)
Daniel Sáez (Adsis, comissió gestora)
Elena López (Acollida i Esperança | Mansol)
Esther Adrover (AVBC)
Esther Roch (Marianao)
Esther Sancho (Femarec, comissió gestora)
Felisa Pérez (ABD)
Fran Viedma (Salesians Sant Jordi, comissió gestora)
Gemma Vallès (Xarxa Gedi)
Joan Prat (Escola Pia Acció Social)
Jose Alonso (Fundació Èxit, comissió gestora)
Jose Roldan (Casal dels Infants, comissió gestora)
Josep Vidal (Plataforma Educativa, comissió gestora)
Laura Campo (ÀmbitPrevenició)
Llorenç Gonzàlez (Iniciatives Solidàries)
Lluís Perez (Els Tres Turons)
Magda Ribes (CIJCA)
Nati Gordo ("in via")
Neus Palos (ACIDH)
Nines García (Col·lectiu de Cultura Popular)
Oscar Angosto (Germina)
Raul Marínez (Cepaim)
Roser Viladrich (Mercè Fontanilles)
Sandra Giner (JIS)
Sandra Tatay (Salut i Comunitat)
Sergi Pascual (IReS)
Soledad Soto (Secretariat Gitano)
Sònia Fernández (Àuria)
SòniaMoragrega (Intermedia)
Susanna Trenchs (Centre Esclat Bellvitge)
Xavi Villarejo (Ared, comissió gestora)
Xavier Orteu (Insercoop)
Yolanda Rey (Probens)

ANNEX III: Guió d'entrevista

Entrevistes semi estructurades. Guió orientatiu:

- Cal enfortir el vincle entre el tercer sector social, l'administració pública i l'empresa privada?
 - o Perquè?
 - o Quin hauria de ser-ne l'objectiu?
 - o De quina manera es podria aconseguir aquest objectiu?
 - o Amb quins models i quins segments del sector empresarial seria més factible arribar a una bona aliança? (petites, mitjanes, grans? De quin sector d'activitat?...)

- Quins són els principals problemes de relació entre aquests tres sectors?
 - o *[Des del sector des del que s'està parlant: tercer sector social, l'administració pública i l'empresa privada]* quins són els principals problemes amb els altres actors?

- Partint de la situació actual, de retallades pressupostàries a les polítiques socials, quin és el rol de les entitats del tercer sector?
 - o Com s'haurien de posicionar en l'escenari social?
 - o Cap a quin objectiu haurien d'anar?
 - o Com?
 - o Està molt lluny d'aquest objectiu?

- *[Des del sector des del que s'està parlant: tercer sector social, l'administració pública i l'empresa privada]* com s'entén, en la pràctica quotidiana real en els programes i projectes que es duen a terme, la "inserció social"?
 - o Com es mesura?
 - o I la "inserció laboral"?
 - o Com es mesura?

- Quin hauria de ser el rol social al segle XXI de *[el sector des del que s'està parlant: tercer sector social, l'administració pública i l'empresa privada]* i quins haurien de ser els seus objectius en la inserció social?

- Té sentit, en l'escenari actual de precarietat labora, de treballadors exclosos, etc. continuar entenent la inserció sociolaboral com fa 20 anys?
 - o Perquè?

- Quina diferència hi ha si parlem de "inserció" sociolaboral o de "inclusió" sociolaboral? Per quines raons i cap on cal dirigir els esforços?

- Davant l'evident dificultat d'inserció laboral de molts grups en risc o en situació d'exclusió, si ja és difícil per a persones amb formació i competències transversals, és lògic aspirar a la inserció normalitzada d'aquests grups?
 - o Quines vies alternatives caldria preveure?

ANNEX IV: Mapes territorials

En aquest apartat s'inclouen una sèrie de mapes territorials en que es relaciona el nombre d'entitats d'ECAS que presten serveis d'inserció sociolaboral, amb els principals indicadors sobre l'atur a Catalunya, en concret amb:

- La taxa d'atur registrat.
- El % d'atur registrat fins als 29 anys.
- El % d'atur registrat en les dones.
- El % d'atur registrat en estrangers.

La taxa d'atur registrat es defineix com el percentatge de persones registrades a l'atur en relació a la població activa estimada, calculada aquesta darrera com la suma de les persones registrades a l'atur i les persones de 16 a 64 anys afiliades a la Seguretat Social. Aquest indicador s'ha obtingut directament de l'*Observatori d'Empresa i Ocupació* (Departament d'Empresa i Ocupació; Generalitat de Catalunya) i la seva última actualització correspon al desembre de 2013.

Els altres tres indicadors s'han calculat com el percentatge de persones de cada col·lectiu (joves de fins a 29 anys, dones i població estrangera) que es troben registrades a l'atur respecte la població total de cada col·lectiu. Per la seva construcció s'han utilitzat dades estadístiques de persones registrades a l'atur per edat, sexe i nacionalitat - que s'han obtingut de l'*Observatori d'Empresa i Ocupació* (Departament d'Empresa i Ocupació; Generalitat de Catalunya) amb referència temporal a desembre de 2013 - i dades de la població total de cada col·lectiu obtingudes del *Padró municipal d'habitants* (Idescat), en aquest cas referides a 1 de gener de 2014.

Per a la identificació de les entitats d'ECAS que ofereixen serveis d'inserció sociolaboral, per tipus de col·lectiu i segons el territori català en el que treballen, s'han utilitzat les dades del 2012 que apareixen a la *Guia d'entitats socials per als mitjans de comunicació* (ECAS, 2012a) i la *Guia de recursos d'acció social a Catalunya per a l'atenció de persones. Directori per a Ajuntaments* (ECAS, 2012b).

En l'apartat 4.1. s'inclou un primer mapa que únicament identifica quantes entitats presten serveis d'inserció laboral a cada comarca sense diferenciar a quin col·lectiu.

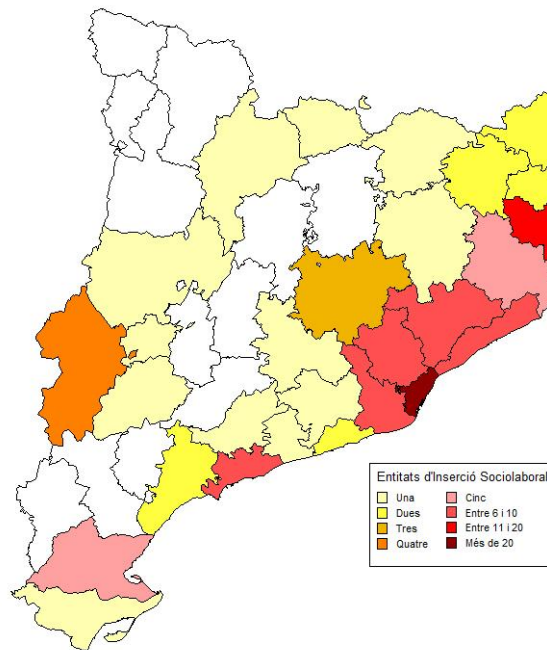
En l'apartat 4.2. s'inclouen 3 mapes per cada col·lectiu dels que es disposa de dades d'atur. Per cadascun d'aquests col·lectius s'han dissenyat tres mapes:

- Un primer mapa on apareix la presència territorial de les entitats.
- Un segon mapa que mostra gràficament la incidència de l'atur (expressat com a taxa d'atur o com a percentatge de persones del col·lectiu a l'atur).
- I un tercer mapa on s'ha calculat la ràtio entre el número d'aturats de cada col·lectiu (per tant, usuaris potencials dels serveis de les entitats) i el número d'entitats que els presten servei en cada comarca.

Per últim, en l'apartat 4.3, pels tres col·lectius dels que no es disposa de dades d'atur a nivell comarcal només s'inclou el mapa corresponent a la cobertura territorial de les entitats.

1. COBERTURA TERRITORIAL DE LES ENTITATS D'ECAS AMB SERVEIS D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

Gràfic 1. Nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral per comarca d'actuació

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per ECAS.

2. COBERTURA TERRITORIAL PER COL·LECTIUS

En aquest apartat es presenten 3 mapes per a cadascun dels següents col·lectius:

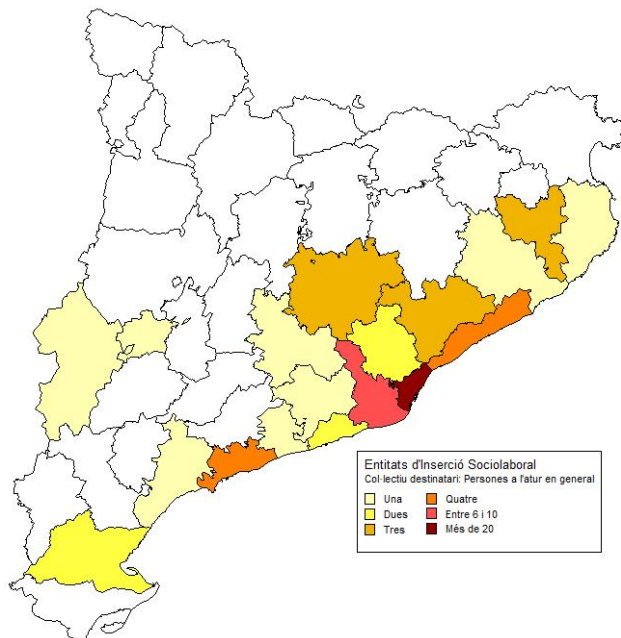
- Aturats, en general
- Joves
- Dones
- Minories ètniques

Per a cadascun d'aquests col·lectius s'han elaborat 3 mapes:

- Un primer mapa on apareix la presència territorial de les entitats
- Un segon mapa que mostra gràficament la incidència de l'atur (expressat com a taxa d'atur o com a percentatge de persones del col·lectiu a l'atur)
- I un tercer mapa on s'ha calculat la ràtio entre el nombre d'aturats de cada col·lectiu (per tant, usuaris potencials dels serveis de les entitats) i el nombre d'entitats que els presten servei en cada comarca.

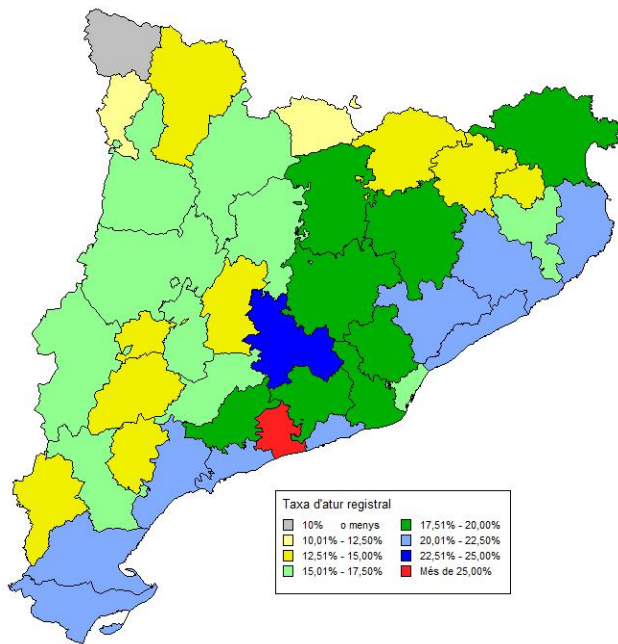
2.1. Persones a l'atur en general

Gràfic 2. Nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a les persones a l'atur en general per comarca d'actuació

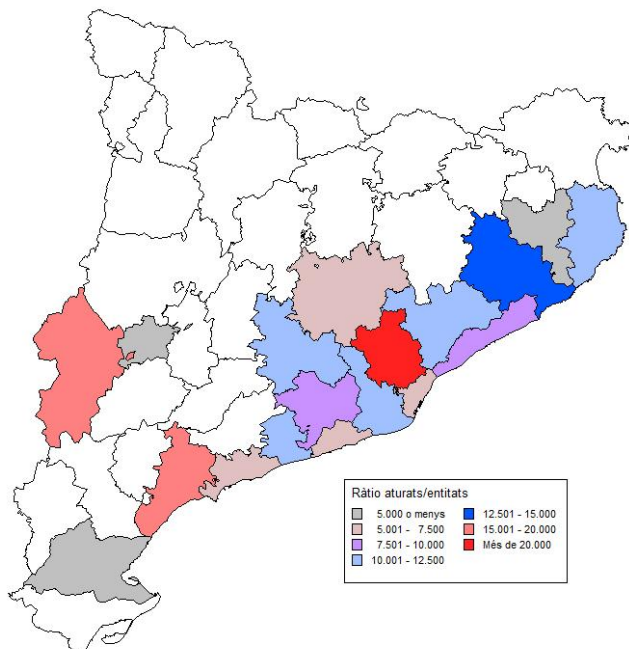
Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per ECAS.

Gràfic 3. Taxa d'atur registral per comarca

Font: elaboració pròpia a partir de les obtingudes de l'Observatori d'Empresa i Ocupació.

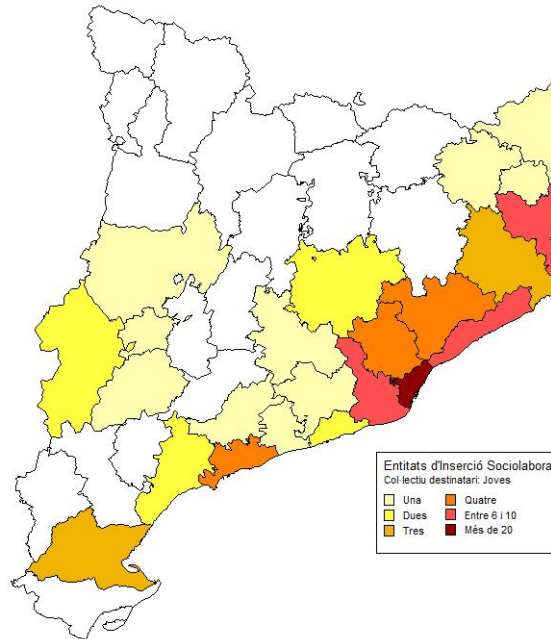
Gràfic 4. Ràtio entre el nombre de persones a l'atur i el nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a les persones a l'atur en general per comarca

Font: elaboració pròpia a partir de les obtingudes de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i de les dades facilitades per ECAS.

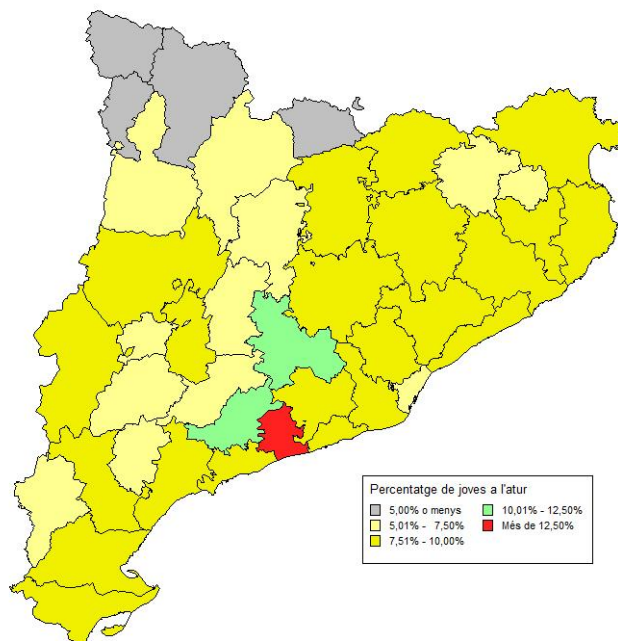
2.2. Joves

Gràfic 5. Nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a les persones joves a l'atur per comarca d'actuació

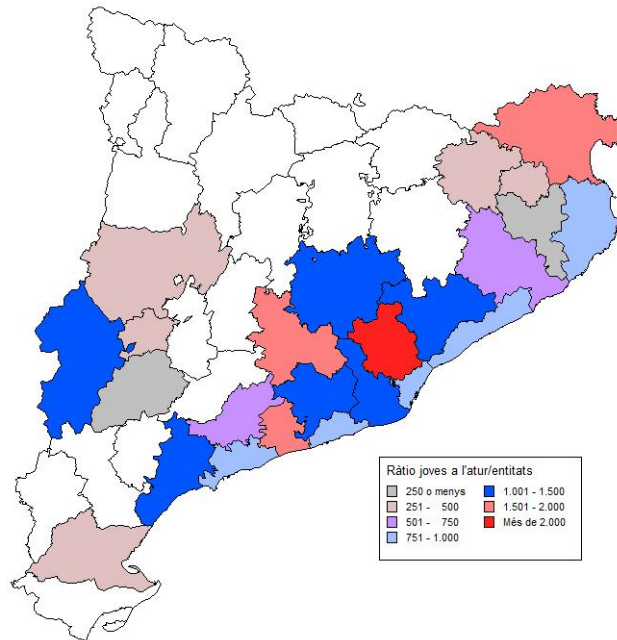
Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per ECAS.

Gràfic 6. Percentatge de joves de 29 anys o menys a l'atur per comarques

Font: elaboració pròpia a partir de les obtingudes de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i del Padró municipal d'habitants.

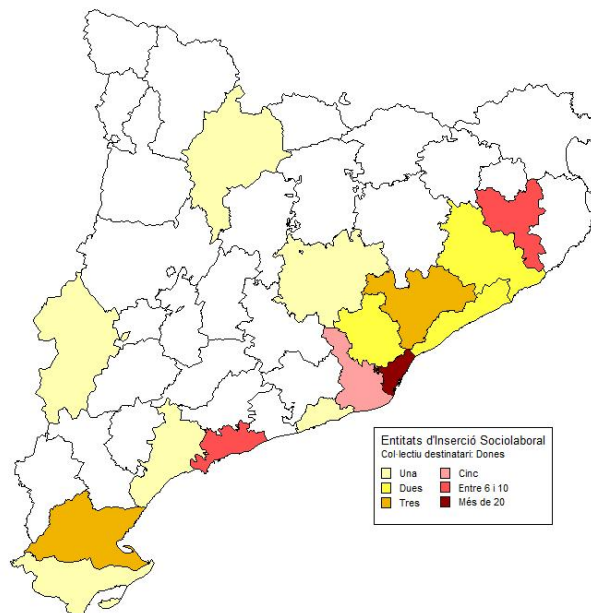
Gràfic 7. Ràtio entre el nombre de joves de 29 anys o menys a l'atur i el nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a aquest col·lectiu per comarca

Font: elaboració pròpia a partir de les obtingudes de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i de les dades facilitades per ECAS.

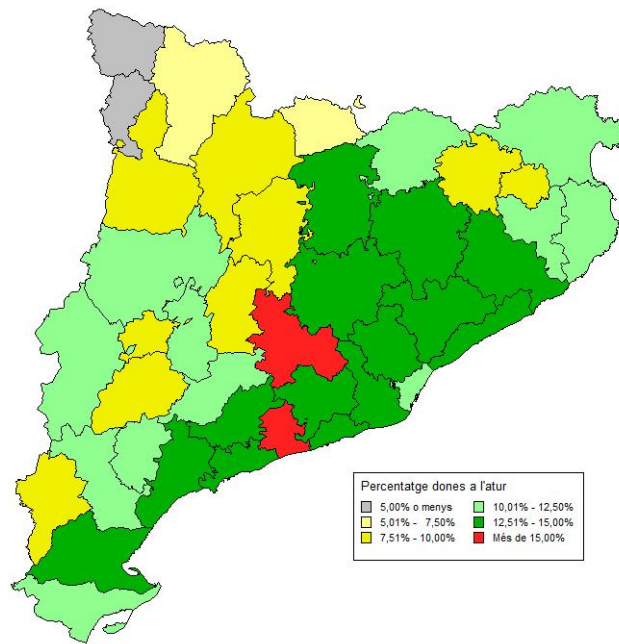
2.3. Dones

Gràfic 8. Nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a les dones que es troben a l'atur per comarca d'actuació

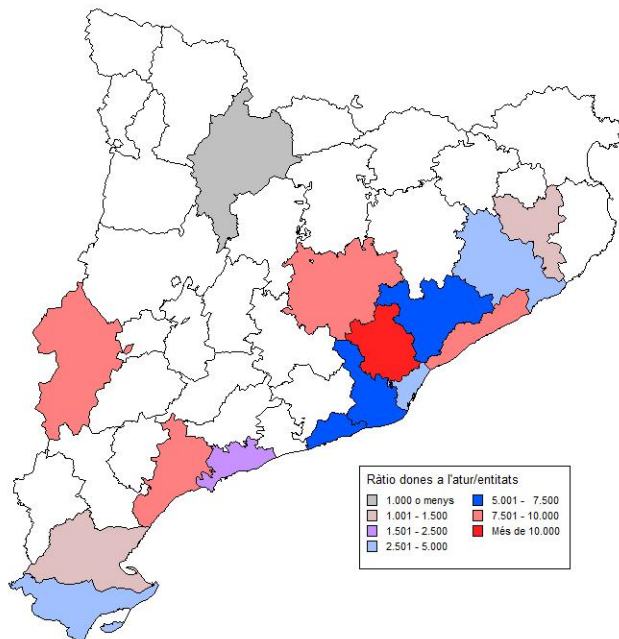
Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per ECAS.

Gràfic 9. Percentatge de dones a l'atur per comarques

Font: elaboració pròpia a partir de les obtingudes de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i del Padró municipal d'habitants.

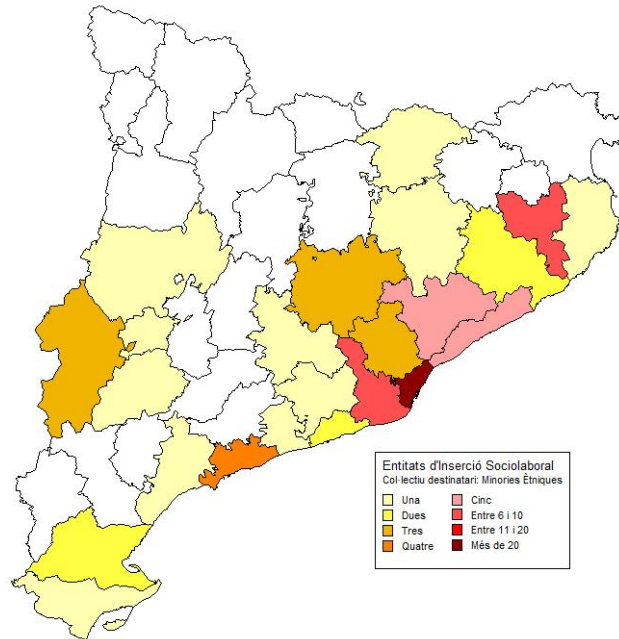
Gràfic 10. Ràtio entre el nombre de dones a l'atur i el número d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a aquest col·lectiu per comarca

Font: elaboració pròpia a partir de les obtingudes de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i de les dades facilitades per ECAS.

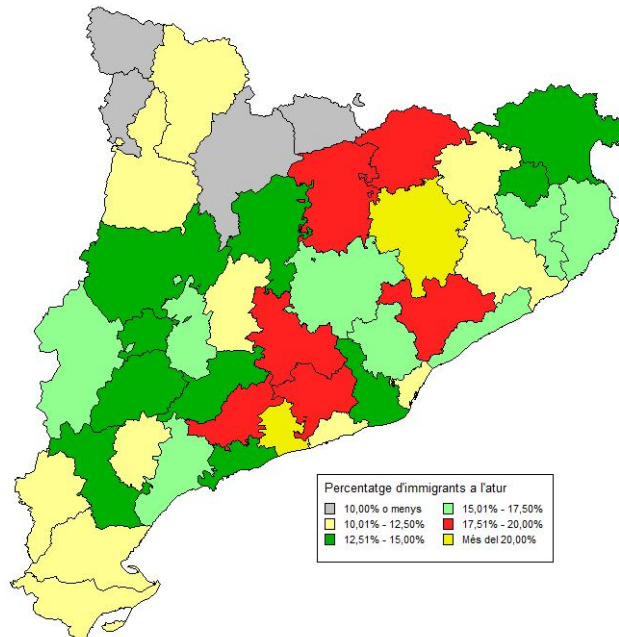
2.4. Minories ètniques

Gràfic 11. Nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a les minories ètniques a l'atur per comarca d'actuació

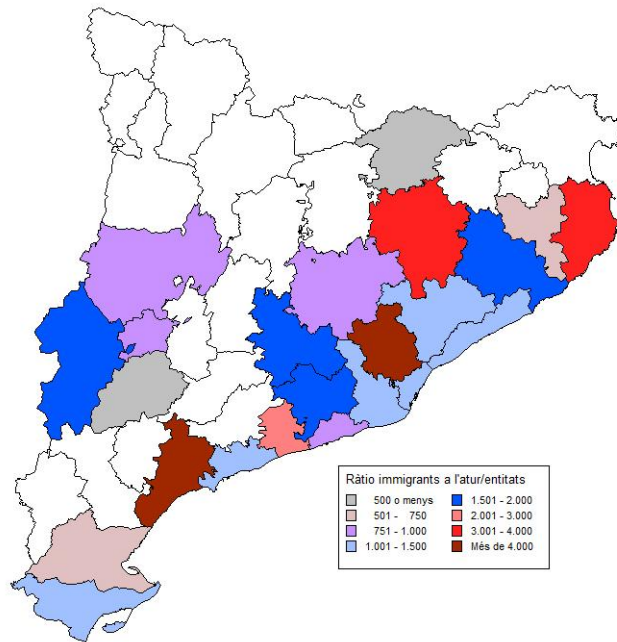
Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per ECAS.

Gràfic 12. Percentatge de persones d'origen immigrant a l'atur

Font: elaboració pròpia a partir de les obtingudes de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i del Padró municipal d'habitants.

Gràfic 13. Ràtio entre el nombre de persones d'origen immigrant a l'atur i el nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a aquest col·lectiu per comarca

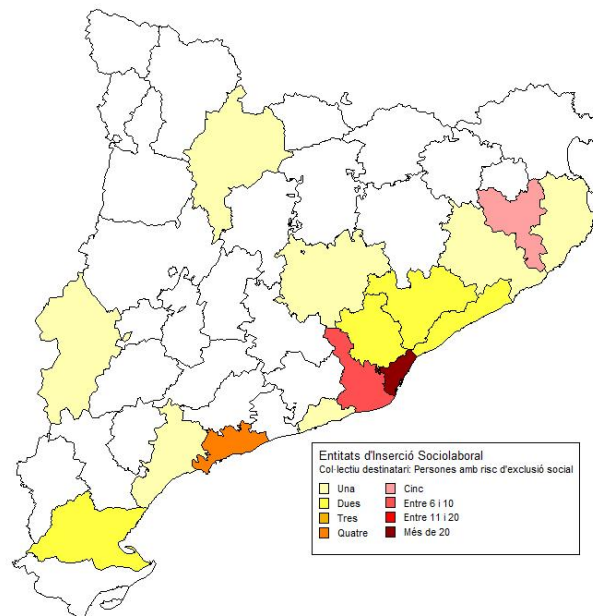

Font: elaboració pròpia a partir de les obtingudes de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i de les dades facilitades per ECAS.

3. COBERTURA TERRITORIAL PER ALTRES COL·LECTIUS DESTINATARIS

3.1. Risc d'exclusió social

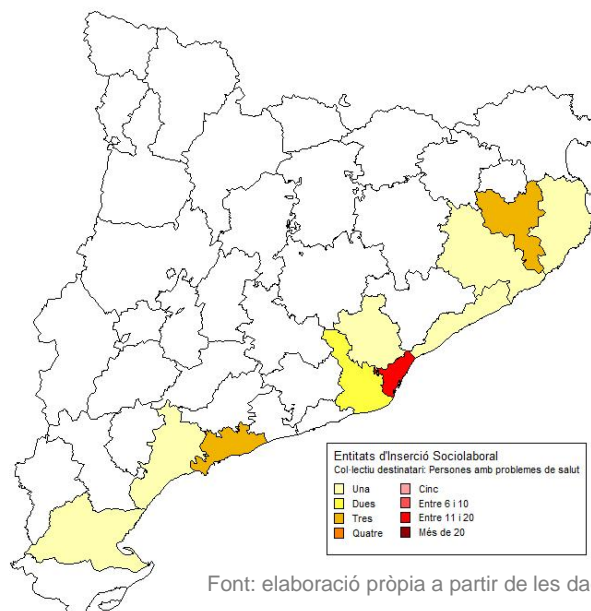
Gràfic 14. Nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a persones amb risc d'exclusió social per comarca d'actuació

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per ECAS.

3.2. Salut

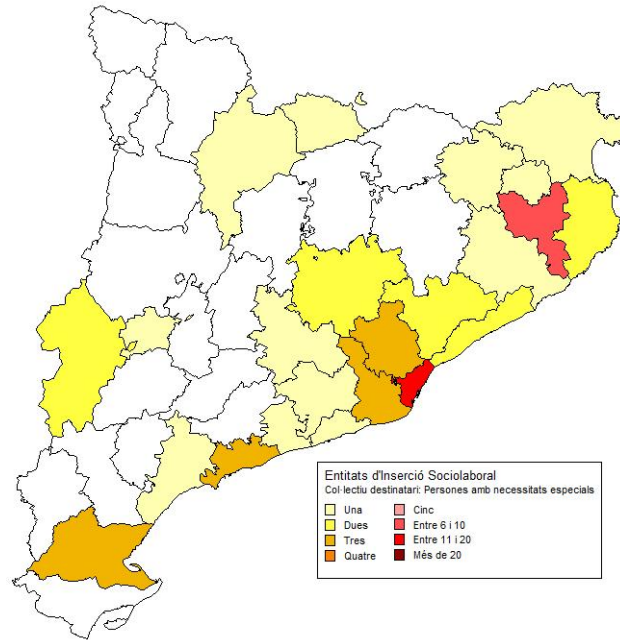
Gràfic 15. Nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a persones amb problemes de salut que es troben a l'atur per comarca d'actuació

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per ECAS.

3.3. Necessitats especials

Gràfic 16. Nombre d'entitats d'ECAS amb serveis d'inserció sociolaboral destinats a persones amb necessitats especials que es troben a l'atur per comarca d'actuació

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per ECAS.